

חגיגה טז-ב

עניין: ויעשה מה שלבו חפץ

רי"ף מועד קטן ט. מדפה"ר

קבלוהו למערתא דדייני וקבלוהו¹³⁸ דעבד כרבי אלעאי דתניא ר' אלעאי הזקן אומר אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו ילך למקום שאין מכירין אותו וילבש שחורים ויתעטף שחורים ויעשה מה שלבו חפץ ואל יחלל שם שמים בפרהסיא וליתא לדרבי אלעאי אלא אף על פי שמתגבר יצרו עליו מיבעי ליה ליתוביה בדעתיה דקיימא לן (ברכות לג:): הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים רבי שמעון בן לקיש הוה

הכותב על עין יעקב

ויעשה מה שלבו חפץ וכו'. ובמסכת מו"ק פרק ואלו מגלחין (יז:) הביא מאמר זה. וגם בפ"ק ממסכת קדושין (מ.) הוא יותר באורך וז"ל שם אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו וכו' שמבקש לשתות במיני זמר ולשמוח בשמחה המרגילתו לדבר עבירה כגון זה אמר ילך למקום שאין מכירין אותו וכו' ויעשה חפצו באכילה ושתיה במיני זמר וכיוצא בהן אבל דברי עבירה שיש בהן דין שמים ואפילו חייבי לאוין או עשה וכ"ש למעלה שאיסורן אסור עולם ח"ו לא התירן ר' אלעאי אפילו בסתר ואף דברים אלו לא התירן לו אלא אמר כמושיא עצה לעשות כך כדי להבטיח יצרו להשלים תאותו וכשיראה את עצמו לבוש שחורים משתבר יצרו וימנע ולא יעשה וכ"כ בתוספות מקום הנזכר בקדושין בשם ר"ח ז"ל וזה לשונו חס ושלום

דרושי הצ"ח סוף דרוש ה'

כסא כבודו ומקטרג, ואמר ידיכם דמים מלאו, כיון בזה למה שכתבתי שהמקטרג כחו חזק מאוד, כי נברא בתכלית השלמות הרע, והעבירה בתוקף התלהבות החשק, לא כמו שארז"ל שילבש שחורים ויעשה מה שלבו חפץ כאדם העושה בעל כרחו דלא מצי כייף ליצרא, והמופת על זה שהרי

מהרש"א קידושין מ.

חפץ. בתוס' פ"ח ח"ו שהותר לו לעבור כו' יגיעת דרכים והאכנסאות ולצטת שחורים כו' עכ"ל ובתוס' פרק אין דורשין א) דחו פירושו דלא משמע כן משמעותי' שם ובמ"ק ב) אלא לגמרי משמע דמוטב לו לאדם שיעשה חפצו בסתר כו' עכ"ל ונראה לקיים פירושו דודאי לפירושו נמי קאמר דאם לא מצי כייף יצריה דמוטב לו לאדם שיעשה בסתר אצל הא' דלצטת שחורים ויכסה שחורים ע"כ אינו אלא משום דלכוף יצרו בדבר המשברו ולא יחטא כלל וכן נראה מפרש"י מיהו מה שפירש דיגיעת דרכים והאכנסאות משברים יתה"ר לא אנטריך לפרש דיעשה משום שצירת רוח אלא דאם לא מצי משברו צלצטת וכיסוי שחורים כריך לילך למקום שאין מכירין אותו כדי שיעבור בסתר ולא צפרהסיא

ריטב"א ר"ה טז: ד"ה וי"א

וכמ"ש¹³⁸ אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו כיצד יעשה ילבש שחורים ויתכסה שחורים וילך למקום שאין מכירין אותו ויעשה מה שלבו חפץ. וק"ל היכי אמ' שיעשה מה שלבו חפץ. ור"ח¹³⁹ גרס ויעשה, כלומר יכוף שרירות לבו ויכניענו. ואומר מורי נ"ר שאין דרך¹⁴⁰ לזה, שזה נאמר על העושה דברינן שלן רשות שיש בהם חלול השם מפני שהוא אדם גדול בעירו, כדאמר' כיומא¹⁴¹ ה"ד חלול השם, אמר רב נחמן¹⁴² כגון אנא דשקילנא בשרא מבי טבחא ולא יהיבנא דמי לאלתר. כלומר שע"כ מגיעין סעיפי עבירה זו, כדפרי' בדוכתא¹⁴³. וכן כיוצא בזה לכל אדם כפי מה שהוא, וכשיש אדם שנכשל בזה ואינו יכול להכניע יצרו בדברים קלים [כאלון]. יש לו להכניעו במלבושים שחורים ובגלות, כדי שלא יתגבר עליו, ואם א"א לו ילך למקום שאין מכירין אותו, כי כשיעשה שם דברים אלו לא יהיה חלול השם, כיון שאין יודעין מעלתו. ואע"פ שהיה ראוי להכניע יצרו לגמרי, כיון שא"א לו, מוטב שיעשה כן כדי שלא יתחלל שם שמים בעשותו כן במקום שמכירין אותו.

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON